

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**
PERFIL

DES DE LA REEDICIÓ D'EL VELL I LA MAR' EL 2009 A EDICIONS 62, CAP EDITORIAL HA APOSTAT PER ERNEST HEMINGWAY EN CATALÀ. LA COL·LECCIÓ 'EL CERCLE DE VIENA' PUBLICA ARA L'ESPLÈNDID LLIBRE DE MEMÒRIES 'PARÍS ERA UNA FESTA'

El París iniciàtic d'Ernest Hemingway

DAMIÀ ALOU

Quan jo tenia 16 o 17 anys, Ernest Hemingway va ser el meu primer ídol literari. En aquella època era un d'aquells autors consagrats pel Nobel de literatura que no faltaven a cap biblioteca, fins i tot a les no gaire selectes. Diria que tota la seva obra estava publicada en castellà, menys *Per qui repiquen les campanes*, només disponible en edicions de contraban. Perquè Hemingway és un autor que exerceix (o exercia) una estranya fascinació per a un adolescent, amb la singular barreja de nostàlgia per un passat agredolç, sentimentalisme matisat d'escepticisme i una ironia de vegades punyent, tot servit en un estil despulat, d'una precisió que sempre és un repte per al traductor, i del qual, en aquesta edició, Ferran Rà-

fols se'n surt de manera brillant. I tot i que, d'adults, Hemingway ens pugui semblar una mica (o falsament) simple, la seva prosa té sempre una aura de sinceritat que fa que la certesa que sempre ens està parlant d'ell mateix sigui evident, com en els relats que protagonitza Nick Adams, el seu *alter ego*, o en altres més burletes, com la paròdia –cruel– que fa de T. S. Eliot a *El senyor i la senyora Elliot*. L'heroi hemingwaià, segur de si mateix però fràgil, instintiu però reflexiu (de vegades quan ja és massa tard), enamoradís però malfiat de les dones, és el reflex d'algú que va buscar en els contorns de la masculinitat una pell que n'amagués les febleses i inseguretats.

Cent per cent autobiogràfic és aquest volum que apareix per primer cop en català, *París era una festa* (en anglès *A moveable feast*, que es refereix a les festes cristianes que no cauen en el mateix dia cada any), un recull de textos publicat pòstumament, l'any 1964, i que té una història singular. Sean Hemingway, net de l'escriptor, ens relata a la introducció de l'edició anglesa que, el desembre de 1957, la direcció de l'Hotel Ritz de París va convèncer Hemingway que recuperés dos baguls que havia deixat allà el 1928, que contenien pàgines de narrativa, notes de material relacionat amb *Fiesta*, llibres, retalls de diari i roba vella. Tornar a llegir les pàgines autobiogràfiques dels primers anys parisencs el va estimular a reprendre el material, i l'estiu de 1957, a Cuba, va començar un llibre que va titular provisionalment *The Paris sketches*. Els estudis dels manuscrits de *París era una festa* revelen que Hemingway va utilitzar poc material de les pàgines dels baguls,

PARÍS ERA UNA FESTA
ERNEST HEMINGWAY
VIENA
TRADUCCIÓ DE FERRAN RÀFOLS GESA
300 PÀG. / 18,90 €

L'HEROI D'ERNEST HEMINGWAY ÉS SEGUR DE SI MATEIX PERÒ FRÀGIL, INSTINTIU PERÒ REFLEXIU, ENAMORADÍS PERÒ MALFIAT DE LES DONES

i la treballada prosa del llibre demostra que no es tractava d'una obra de joventut, tot i que sempre tinguem la impressió d'estar llegint una cosa escrita en aquell moment concret (això ho sabia fer molt bé). Després, l'edició definitiva del llibre vindria marcada pels importants canvis que hi feren la seva vídua Mary i l'editor de Scribner's.

I què trobem en aquestes pàgines que comencen amb aquest *in medias res* tan característic de Hemingway, "I llavors venia el mal temps"? Per començar, un document de primera del treball de l'escriptor, de l'aplicació del mètode d'observar/repasar/jutjar/escriure que el faria tan diferent de Scott Fitzgerald, que, com *Gatsby*, sempre semblava "reservar-se les opinions". Perquè Hemingway opina, i molt. Entre les observacions sobre el París dels cafès, dels pisos mal escalfats, dels bistrós de bon vi i bon menjar a bon preu, de gastar poc a l'espera del triomf literari, s'hi escampen sobretot xafarderies: abundants i sucoses sobre Gertrude Stein –que va encunyar l'expressió "generació perduda"–, Ezra Pound –que queda caracteritzat per la seva generositat i per haver "inventat" la poesia de T. S. Eliot–, Ford Madox Ford –de qui mai oblidarem l'halitosi, que sembla venir ja evocada pel seu nom–, i, sobretot, d'un Scott Fitzgerald trencadís i delicat, al voltant del qual gira gairebé mig llibre, i *Zelda*, que sembla nodrir la pròpia follia del marit. De vegades Hemingway es mostra presumptuós amb Scott Fitzgerald, com si li perdonés la vida per ser un calçasses, i de vegades el veu amb una tendresa gairebé patètica. Cal llegir *París era una festa*: no només pel que conta, sinó per com ho conta. ♦♦

GETTY

Un homenatge als obrers que van aixecar Nova York

XAVIER CERVANTES

30 del segle XX sobre els obrers que treballaven en la construcció de gratacels com el Rockefeller Center, al cor de Manhattan. Algunes fotografies han projectat una imatge heroica d'aquells homes que traïen martells a altures vertiginoses, però darrere de la llegenda, i de les evidents condicions laborals abusives, hi havia situacions personals molt dures. Mentre enlairaven "els carrers verticals", ells vivien en barraques o en pisos de mala mort al sud de Manhattan.

És aquí on centra la mirada el francocanadenc Mikaël, dibuixant i guionista del còmic *Giant*, que Norma publica en castellà aplegant en un sol volum els dos àlbums originals. El gegant del títol és un obrer irlandès de passat misteriós que va arribar a Nova York fugint de les misèries i violències d'una Irlanda independent on encara eren ben presents les ferides de la guerra civil. *Giant* és el protagonista silenciós en una història d'homes que han deixat la família a Irlanda i que miren de passar els dies sense patir accidents mortals a l'obra i reservant uns quants

dòlars de la setmanada per enviar-los a casa amb l'esperança d'un retorn familiar.

Mikaël dibuixa Nova York respectant influències ineludibles com Will Eisner, sobretot a les vinyetes plujoses i a les que mostren els personatges com elements d'un paisatge urbà que va canviant al ritme que dicta el capitalisme. També desplega un context històric i social en què s'endevina la imminent arribada de Franklin D. Roosevelt a la presidència dels Estats Units i la de Fiorello La Guardia a l'alcaldia de Nova York. Són temps de

NORMA

GIANT
MIKAËL
NORMA
TRADUCCIÓ DE RENÉ PARRA
132 PÀG. / 26 €

canvis i esperança, però no per als obrers del Rockefeller Center, els *sky boys*, que sobreviuen reforçant els llaços de solidaritat dins de la comunitat i intentant no empenyar els italoamericans, més ben organitzats en el submon del sud de Manhattan.

Mikaël, tot i posar el focus narratiu en la relació del protagonista amb el passat i el futur que ve d'Irlanda, funciona com a fresc coral, amb secundaris que completen la paleta moral i emocional i una disposició de vinyetes que, sense abandonar el classicisme, sap jugar amb diferents mides i recursos unes vegades al servei de la història narrada i unes altres per servir Nova York. Al cap i a la fi, és difícil abstraure's de la influència de Manhattan. ♦♦